

Van: Natuurpunt <noreply.natuurpunt@modulas.be>
Aan: veerle.solia@amsab.be
Datum: 04/08/2011 10:45 AM
Onderwerp: Ongewervelden.flits 8 april 2011

Ongewervelden.flits

8 april 2011

- [Grijze zandbij gezien?](#)
- [Bijen- en wespenwerkgroep Aculea](#)
- [Belgische mariene soortenlijst in Waarnemingen.be](#)
- [Veldterminatietabel voor lieveheersbeestjes](#)
- [Vrijwilligers gezocht voor nulmeting Houthalen-Helchteren](#)
- [Boomkrekel in opmars](#)
- [Soortbeschermingsprogramma's voor bedreigde dagvlinders](#)
- [Familiefoto's op Waarnemingen.be](#)
- [Testers gezocht voor langpootmuggentabel](#)

Grijze zandbij gezien?

De Grijze zandbij is een gemakkelijk herkenbare solitaire bij die zich gespecialiseerd heeft in het verzamelen van stuifmeel van wilgen. Deze bij vliegt van begin maart tot eind mei. In samenwerking met de Franse bijenwerkgroep Observatoire des Abeilles lanceren we een oproep om waarnemingen van deze soort in te voeren op www.waarnemingen.be. Help ons de actuele verspreiding van deze soort beter in kaart te brengen! Maak indien mogelijk, foto's, dat vergemakkelijkt de controle van de waarnemingen. Probeer ook zo nauwkeurig mogelijk de locatie en het habitat door te geven, dit bezorgt ons kostbare extra informatie. Lees meer op www.natuurpunt.be/wildebijen. Een infofiche over de Grijze zandbij [vind je hier](#).

(foto Grijze zandbij - Jelle Devalez)

Bijen- en wespenwerkgroep Aculea

Ook in 2011 laat de bijenwerkgroep van zich horen! Vanaf dit jaar gebeurt dit zelfs onder een nieuwe naam: de werkgroep gaat voortaan als **Aculea** door het leven. Ook werd de werking uitgebreid met alle wespachtigen.

Op de excursie en open ledenvergadering van zondag 3 april werd in de Lierman in Oud-Turnhout de nieuwe activiteitenkalender voorgesteld. De werkgroep heeft voor een gevarieerd aanbod gezorgd waarbij heel wat interessante bijen- en wespengedragingen in de verschillende provincies aan bod komen.

Geïnteresseerd in het reilen en zeilen van deze nieuwe werkgroep of wil je gewoon je kennis over bijen en wespen wat opschroeven? Contacteer ons op bijen@natuurpunt.be of kom naar een van [de activiteiten](#)!

Sinds kort staat ook de website van de werkgroep online. Kijk op www.wildebijenwerkgroep.be voor alle informatie over de werkgroep en laat je onderdompelen in de bijzondere wereld van wilde bijen en wespen!

Belgische mariene soortenlijst in Waarnemingen.be

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) startte in 2010 met een inventaris van alle mariene soorten die in het Belgisch deel van de Noordzee leven, en dit in samenwerking met een grote groep veldexperten uit België en taxonomische experts van over de hele wereld. Naar aanleiding van de lancering van deze lijst in september 2010 werd door enkele admins van waarnemingen.be gevraagd om de **Belgische mariene soortenlijst** (BeRMS) te integreren. Deze samenwerking geeft – in beide richtingen – enkel voordelen: zo is de lijst van mariene soorten op Waarnemingen.be vanaf nu een stuk vollediger en is het meteen duidelijk als een soort nog niet aanwezig is in de lijst. Die kan dan worden doorgegeven aan het

Vlaams Instituut voor de Zee, die deze informatie zal gebruiken om de Belgische mariene soortenlijst verder te actualiseren. Intussen werden al 1.404 nieuwe taxa toegevoegd aan de databank van Waarnemingen.be, wat het totaal aantal op meer dan 2.000 brengt. Beide organisaties zullen regelmatig updates aan elkaar doorgeven, om zo steeds een zo volledig mogelijk overzicht van de Belgische mariene fauna en flora te kunnen weergeven. Meer informatie over de Belgische mariene soortenlijst is te vinden op www.marinespecies.org/berms.

Veldterminatietabel voor lieveheersbeestjes

Bijna tien jaar na de vorige uitgave van deze populaire determinatietabel zorgt JNM voor een verzorgde heruitgave waarin enkele nieuwigheden opgenomen werden. Zo is het Veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje toegevoegd, kunnen de Nepkapoentjes gedetermineerd worden en werd een heuse larventabel opgesteld. De volledige tabel is in kleur uitgegeven, wat determineren van deze aaibare kevertjes nog aangenamer maakt.

Te koop in de **Natuurpunt Winkel** voor 7,5 euro (niet-leden) of 6,75 euro (leden).

Vrijwilligers gezocht voor nulmeting Houthalen-Helchteren

Heb jij een goede soortkennis van (dag)vlinders, libellen of sprinkhanen? Heb je tijd om dit veldseizoen een transect te adopteren op het traject van de geplande omleidingsweg rond Houthalen-Helchteren? Natuurpunt Limburg en Natuurpunt Studie voeren hierrond een project uit voor de Provincie Limburg. Meer info op www.telmee.be

Heb je vragen of kan je niet wachten om te starten?

Neem dan contact op met **Krien Hansen**, (015)77.01.52

Boomkrekkel in opmars

Al een tiental jaar rukt de Boomkrekkel op vanuit het zuiden. De laatste jaren wordt deze krekkel op **steeds meer plaatsen in België** en Nederland waargenomen. De soort lijkt zich vooral in 2010 opvallend te hebben uitgebreid over de lage landen. Tot 2000 waren er slechts 7 (oude) Belgische waarnemingen bekend, maar intussen zijn via Waarnemingen.be al 10 verschillende locaties in Vlaanderen gekend, met aantallen tussen 1 en 400 exemplaren. Daarnaast zijn er waarschijnlijk nog andere locaties waar de soort al wel werd waargenomen maar nog niet gemeld. Vorige zomer trof Remar Erens op zes verschillende plaatsen in de gemeente Riemst (in het zuidoosten van Belgisch Limburg) een zingend mannetje aan. Hij verzamelde de informatie **in een artikel** en daagt je uit om dit jaar nieuwe vindplaatsen op de kaart te zetten!

(foto Boomkrekkel - Maarten Jacobs)

Soortbeschermingsprogramma's voor bedreigde dagvlinders

In het kader van de opdracht die Natuurpunt Studie, het INBO en de UCL samen uitvoeren voor het ANB werden de soorten bepaald waarvoor in de komende drie jaar soortbeschermingsprogramma's worden uitgewerkt. De soorten werden geselecteerd op basis van achteruitgang, bedreigingsgraad, beschermingsstatus en de nieuwe Rode Lijst die in opmaak is. Het gaat om **Bruine eikenpage**, **Argusvlinder** en **Heivlinder**, soorten met een uiteenlopende ecologie, maar die alle drie zeer sterk achteruitgaan in Vlaanderen. De **Argusvlinder** is nog aanwezig in de polders en het havengebied, maar is zo goed als verdwenen uit de Kempen en de duinen. De **Heivlinder** doet het nog goed in de duinen en enkele grotere heidegebieden, maar ondanks grootschalig heideherstel verdwijnen nog steeds populaties, waardoor de isolatie toeneemt. De **Bruine eikenpage** gaat zowel in Vlaanderen als Nederland sterk achteruit en zou door aanpassingen aan bosrandbeheer opnieuw kunnen uitbreiden. Het onderzoek richt zich zowel op verklaringen voor de achteruitgang als oplossingen voor herstel. Voor elke soort is zowel literatuurstudie als veldwerk voorzien. Iedereen kan bijdragen aan het verspreidingsonderzoek door gericht uit te kijken naar deze soorten. Vooral Bruine eikenpage en Argusvlinder zijn mogelijk nog terug te vinden op nieuwe locaties. Wie

graag op zoek wil gaan, kan bij **Natuurpunt Studie** terecht voor fiches met beschrijving van het leefgebied en kaartmateriaal met kansrijke zones.

(foto Argusvlinder - Marc Herremans)

Familiefoto's op Waarnemingen.be

Naast waarnemingen worden er op Waarnemingen.be ook heel wat foto's gepost. Foto's waarop de kenmerken van een soort goed te zien zijn, worden door admins als 'determinerend' gemarkeerd. Ze komen dan in de informatiepagina van de soort terecht en in het overzicht van de familie. Zo ontstaan er geïllustreerde overzichten van alle soorten uit een bepaalde soortgroep of familie. Kijk bijvoorbeeld maar eens bij de **zweefvliegen** of de **lieveheersbeestjes**. Zo'n overzicht tover je tevoorschijn door onder 'Overzichten' te klikken op '**Soorten**'. Selecteer de soortgroep en klik dan een **blauwe familienaam** aan. Je kan ook de familienaam aanklikken bovenaan in een 'opengeklikte' waarneming.

Testers gezocht voor langpootmuggentabel

Langpootmuggen hebben hun uiterlijk niet echt mee. Velen vinden het saaie bruine beesten en verwonderen zich erover dat er meer dan drie soorten bestaan. In België is er blijkbaar ook weinig over geweten. In de collectie van het KBIN prikken vooral exemplaren van het begin van de vorige eeuw. Op **www.waarnemingen.be** worden wel geregeld foto's gepost, maar vaak onder de algemene noemer '**Tipula spec**' of 'langpootmug' of onder een foute naam. Verspreidingsgegevens zijn helemaal niet volledig.

Er bestaan enkele oude tabellen over deze insectengroep. Hoewel veel langpoten tot de grootste insecten behoren, gebruiken deze tabellen vaak subtiele kenmerken, meestal omdat men systematisch wil werken en eerst op subfamilie, genus of subgenus wil determineren. Daarom rijpte bij Kris Peeters al lang geleden het idee om een veldsleutel te maken die zoveel mogelijk kenmerken gebruikt waar je hoogstens een loupe voor nodig hebt. De tabel beperkt zich tot soorten met minstens 1 cm vleugellengte. Een eerste poging om alleen de **Tipulidae** in de tabel te stoppen, botste op de kritiek dat er ook heel wat **Limoniidae** van dat formaat rondvliegen. Ook waren er nauwelijks foto's voorhanden.

Nu de tabel bijna klaar is, wil Kris hem graag laten testen door een aantal geïnteresseerden. Wie op zoek wil gaan naar langpootmuggen, ze via de test-tabel op naam wil trachten te brengen en daarna opmerkingen en suggesties wil formuleren, stuurt een email aan **Kris Peeters**. Eind april ontvang je dan de voorlopige tabel. Iedereen kan meewerken aan het verbeteren van de kennis van deze soortgroep door op **www.waarnemingen.be** foto's te posten, al was het onder de noemer '**Langpootmug spec**'.

Wil je deze nieuwsbrief niet meer ontvangen ? Klik dan **hier**.
Heb je opmerkingen of vragen? Mail dan naar **ongewervelden@natuurpunt.be**.